

אור הזקנה

רגעים של קדושה

יום ראשון

הסוד הגדול שמרחף סביבנו

זהו אחד הסודות הגדולים שיש בעולם. סוד עצום שהזהר הקדוש אומר שלא כדאי לנסות לחקר אותו, סוד גדול שכל אדם צריך לזכר בכל רגע בחייו:

זה קורה ממש מסביבנו. בעולם הזה שבו אנחנו צועדים, עובדים ופועלים - ממש לצדנו משוטטים גם מלאכים ושרפים. ולמלאכים האלו יש תפקיד: לעקב אחרינו ולתעד את מעשינו.

כל מעשה טוב שלנו, הם מתעדים וחלילה כל מעשה רע נרשם אצלם. "כמה צריכים בני אדם להזהר בדרך שלם ולשמור את מצוות התורה", מזהיר אותנו רבי יהודה בזהר הקדוש. כי המלאכים האלו יכולים חלילה להפך ל"מקטרגים" מסכנים. ולהפך, כל אדם שזוכה ללכת בדרך ה', בורא לעצמו "סגורים" מיוחדים.

מה שמפתיע הוא, של'סגורים' יש עצמה הרבה יותר חזקה מהמקטרגים. הפסוק באיוב (לג כג) אומר: 'אם יש עליו מלאך מליץ אחד מני אלה - להגיד לאדם 'שרו' - כלומר, שאפלו אם יש מלאך אחד טוב שעומד מול אלה מלאכים רעים, המלאך הטוב גובר ומנצח. וכמו שכתוב בפסוק שלאחר מכן: 'ו'חננו' - הקב"ה חונן את האדם הזה ומצוה על המלאך 'פדעהו מידת שחת' - תפדה ותציל אותו מענש הגיהנום.

הזהר הקדוש מספר, שלאחר שרבי יהודה סיים לומר את הדברים, שאל אותו רבי חייא את השאלה המתבקשת: לשם מה הקדוש ברוך הוא זקוק למלאכים?! הרי הוא עצמו רואה הכל ויודע כל מעשה שאדם עושה במסתרם?

על כך השיב רבי יהודה, תשובה מבהילה: הקב"ה נותן למלאכים הללו רשות לנסות אותנו בני האדם. הוא מאפשר להם לבלבל אותנו בדרך. וכנגד אותם מקטרגים הוא מנה לנו גם סגורים, מלאכים טובים, שישמרו עלינו. שימליצו טוב.

"וכל זה", מסים רבי יהודה, "הם מהדרכים הנסתרות של הקב"ה. הם חקים נסתרים שאין לבני אדם רגילים רשות לחקר בהן, רק הצדיקים שעוסקים ב'אור השם' - יכולים לחקר אחרי ההנהגות האלו".

לנו בני ישראל יש את הכח לגבר על כל המקטרגים. כי מעשה טוב אחד שלנו, מנצח אלה מקטרגים. ועל כך אנו מתפללים: "כי מלאכיו יצוה לה, לשמרו בכל דרכיך".

יום שני (ח"ב מ.)

השמחה שבכל שנה

זה היה הרגע הכי חשוב בהיסטוריה של עם ישראל. אחרי מאתים ועשר שנות שעבוד, עם ישראל יוצא ממצרים ביד רמה.

למי שקורא את הפסוקים בפשטות, זה נראה כמו מלחמה שהתנהלה כאן בעולם התחתון בין משה רבנו לפרעה מלך מצרים. אבל הזהר הקדוש חושף לנו את המלחמה שהתנהלה בשמים.

כי לפני שהוציא הקב"ה את עם ישראל ממצרים, הוא שבר ורסק את שלטון כל שרי האמות בשרשם. רק כך הוא הוציא את ישראל מרשותם והכניסם לרשות הקדושה.

כדי לציין את הנס הזה, בכל שנה ושנה, היהודים

בכל העולם חייבים להזהר מכל מה שרומז לאותו שלטון רע של הסטרא אחרא. לכן אסור להם לאכול ואפילו לראות כל שאור וחמץ - שרומזים לשאור הרע שבלב, שמחמיץ אותנו ומסלק אותנו מעבודת השם.

הזהר מספר שכאשר שמע התנא רבי יהודה את ההסבר הזה, הוא שאל את רבי אבא שאלה מתבקשת:

אם החמץ רומז לשלטון היצר הרע - איך אפשר לאכל אותו בכל שאר ימות השנה? למה רק בפסח חייבים להלחם בו?

השיב לו רבי אבא במשל.

היה מלך שבאחד הימים בחר את אחד מאנשי חצר המלוכה, והעניק לו תפקיד שר.

השמחה של אותו שר חדש הייתה עצומה. במשך שבוע שלם הוא לבש בגדים מפארים ומיוחדים, וחקג עם חבריו בשמחה ובמשתה גדול.

אלא שכאשר חלפו ימי השמחה, הוא היה חייב להוריד את הבגדים היקרים ולהתחיל לשרת בתפקידו.

חלפה לה שנה, והנה הגיע שוב אותו יום שבו הוא זכה לתפקיד. השר, ברוב שמחה, החליט לציין את שבוע השמחה שהיה לו. הוא לבש שוב את אותם הבגדים ושמח שוב עם ידידיו. ומאז, נהג כך בכל שנה ושנה. היה עוצר, לובש את הבגדים המיוחדים וחוגג את קרבתו למלך.

כך בדייק נוהגים בני ישראל. בכל שנה ושנה, למשך שבוע ימים הם מצינים את נס היציאה שלהם משלטון הסטרא אחרא. הם נוהרים מכל מה שמזכיר להם את החמץ והיצר הרע.

והזכרון הזה, נותן להם כח וזכרון לכל השנה כלה. להיות קשורים ודבוקים בקב"ה.

יום שלישי (ח"ב מ:-מא.)

המלאכים מקשיבים

לפחות פעמים בכל יום, בבקר ובערב, אנחנו מזכירים את נס יציאת מצרים. פעם בשנה, בליל הסדר, יש גם חיוב על כל אדם לספר ולשבח על הנס הגדול הזה.

ומלמד אותנו הזהר הקדוש, שכל אדם שזוכה לספר את ספור יציאת מצרים מתוך שמחה, מבטח לו שיזכה לשמח בשמחה הכי גדולה שיש בעולם - שמחה עם הקב"ה בעולם הבא. כי אדם ששמח ביציאת מצרים, הוא שמח בשמחתו של הקב"ה. עד כדי כך!

דבר מרגש חושף הזהר הקדוש:

שבאותה שעה שבה בני ישראל יושבים ועוסקים בספור יציאת מצרים, הקב"ה אוסף ומכנס את כל הפמליה של מעלה ואומר להם: 'לכו ותקשיבו לספור השבח שמספרים בני ששמחים עם הגאולה שלי'.

מיד מתאספת כל הפמליה של מעלה, והמלאכים הקדושים יורדים כדי לשמע את בני ישראל. ולאחר מכן ממחרים וחוזרים להודות לקב"ה על כל הנסים והנפלאות שהם שמעו מבני ישראל.

בספור הזה, אומר הזהר הקדוש, עם ישראל נותנים כח מחדש לרבנו של עולם, והדבר דומה למלך שכל עבדיו משבחים אותו ומודים לו - שהדבר מוסיף לו כח וכבוד עצום.

ולא רק נס יציאת מצרים. אלא גם כל נס פרטי שנעשה לאדם, חובה קדושה עליו לספר אותו ולפרסם את הנס.

בין השמות הקדושים של הקב"ה שנמצאים בפסוק הראשון - 'שמע ישראל הוי'ה אלוקינו הוי'ה אחד' - זוכה לעורר את כל הפגנות והיחודים הללו. וכאן מגלה הזוהר הקדוש דבר שהתגלה "בפחיונות דרוח קדשא" - במחנה רוח הקדוש: שלכל אחד משלשת השמות שבפסוק, 'הוי'ה אלוקינו הוי'ה אחד' יש סוד ומדרגה מיוחדת. הצדיקים הגדולים זוכים לראות את המחנה המיוחד הזה, באותה שעה שהם עוזמים את העינים וקוראים את שמע. הדבר הזה דומה לקול שמשמיע האדם. כי כשהאדם מדבר, הוא משתמש בכמה סודות בנפשו. אש, רוח ומים. (האש מחממת את מיתרי הקול, הרוח יוצאת מפיו, והרק שגד ליסוד המים). אך בסוף כל הסודות הללו הופכים לקול אחד ומאחד. כך גם שלשת השמות של קריאת שמע, לכל אחד יש דרגה מיוחדת, אך הם הופכים לקול אחד.

לכן, אומר הזוהר הקדוש, נהגו ישראל להרים את קולם באמירת 'שמע ישראל' - כדי לרמוז שהשמות האלו הם מדרגה אחת כמו הקול של האדם. והיחוד הזה שבגוי ישראל מעוררים בקריאת שמע, חשוב יותר מכל היחודים שנעשים בעולמות העליונים.

ומסים הזוהר הקדוש בקריאה מרנשת: "זכאין אינון ישראל", אשריהם ישראל שיוצעים את הסוד הזה. ועל האדם שפניח תפלוין וקורא שמע בכל יום נאמר - 'וראו כל עמי הארץ כי שם יהוה נקרא עליה ויראו מומו'. הלואי ונזכה.

ואם ישאל מישהו: והרי הקב"ה יודע כל מה שנעשה בעולם, ואיזה ענין יש לנו לספר לו את הפסים שהוא עצמו עשה?
 התשובה היא שכל מלת שבח שאדם אומר על הקב"ה עולה עד לפמליה של מעלה. וגורמת שכל המלאכים מודים ומשבחים את הקב"ה ומקבלים עליהם על מלכות שמים.
 וכן הדבר גם להפך. אדם צריך מאד להזהר להתודות בפני הקב"ה על כל החטאים שהוא עשה נגדו. כי הודוי הזה עולה למעלה, ועוצר את כל המקטרגים שרוצים לקטרג ולספר על אותם חטאים.
 כי כשהמקטרג רואה שהאדם הקדים אותו והתודה והתחרט על חטאיו, אין לו פתחון פה.
 אך כל זה בתנאי שהאדם באמת מתחרט וחוזר בתשובה. כי אם חלילה הוא רק מתודה בשפתיו, והלב רחוק מתשובה, הדבר מעורר יותר את המקטרג, שאומר: תראו את האדם הזה, שעוד יש לו חצפה לספר את חטאיו. בלי שום בושה.
 ולכן, מסים הזוהר, צריך האדם להזהר בכל מלה שיוצאת מפיו. כי הכל עולה לשמים ומעורר את המלאכים - שבודקים את האדם האם הוא עבד נאמן לרבונו העולם.
 עין רואה ואין שומעת, וכל מעשיך בספר נכתבים.

יום ששי (ח"ב פה):

הסוד שבשלשת הסעודות

שלש פעמים מדי שבת, מתישבים בני ישראל לסעודה מיוחדת. בליל שבת, ביום השבת בבקר, ועוד פעם לעת המנחה.
 למי שמתעסק בפנימיות התורה, ברור שלא מדבר בשלש פעמים מאותו דבר. אלא שבכל אחת מהסעודות יש אור ותקוה מיוחד.
 הזוהר הקדוש מספר שהתנא רבי אלעזר שאל את אביו רבי שמעון בר יוחאי: אבא, אלו מדרגות יש בכל אחת מהסעודות ומה הסדר שלהן?
 רבי שמעון החל להסביר לו את רזי התורה, וכך אמר לו:
 "סעודת ליל שבת רמוזה בפסוק של הנביא ישעיהו - 'והרכבתיך על כנפי ארץ', כי סעודת ליל שבת מכוננת כנגד מדת המלכות שנקראת 'ארץ'. בליל השבת, מתברכת המטרונותא' - השכינה הקדושה, ולא רק השכינה, אלא כל המדרגות שתלויות במדת המלכות שנקראים על פי סוד 'תקל תפוחין קדישין'.
 וכל אדם שמקיים את הסעודה הקדושה הזו של ליל שבת - זוכה לברכה מיוחדת ממדת המלכות, ששלחנו מתברך ומתוספת לו 'נשמה יתרה'.
 כי בליל שבת יש שמחה מיוחדת של המטרונותא' - ולכן צריך האדם לשמח בשמחתה ולאכל את סעודת המלכה".
 אחרי שהסביר רשב"י את סוד סעודת הלילה, הוא החל לפרט את סוד סעודת הבקר שעליה כתוב בפסוק - 'אז תתענג על יהוה'. מדבר בסעודה כל כך גבוהה, שהיא רמוזה במלים 'על השם' - כי היא מכוננת למדרגה עוד יותר גבוהה משם הוי"ה, זו המדה של 'עתיקא קדישא'. ובסעודה הגבוהה הזו, כל העולמות שרויים בשמחה ושלמות מיוחדת".
 הסעודה השלישית, הסביר רבי שמעון לבנו רבי אלעזר, רמוזה גם היא בהמשך של אותו פסוק - 'והאכלתיך נחלת יעקב אביך'. כי הסעודה הזו היא כנגד מדתו של יעקב אבינו, מדת ה'תפארת' שנקראת גם 'זעיר אנפיו'. וצריך האדם להזהר ולהשלים את כל שלוש הסעודות הקדושות הללו. כי הסעודות הללו מעוררות את האמונה השלמה - אמונה עמקה שיש אותה רק לבני ישראל ולא לאף אמה אחרת.
 השבת, סים רבי שמעון ואמר, שיקת רק ליהודים: בני בני ישראל אות היא לעלם. שבת שלום!

יום רביעי (ח"ב מג):

פאר בכל בקר

בכל בקר אנחנו מתנצבים לרגע מיוחד של התקשרות עם הקב"ה. מניחים תפלוין על הראש ועל הזרוע, ואז כורכים את הרצועות על האצבע כמו טבעת ומכריזים בהתרנשות: 'וארשתיה לי לעולם'.
 התפלוין, מלמד אותנו הזוהר הקדוש - שונים מכל תר"ג המצוות. כי התפלוין הן לא רק 'מצוה' אלא 'קדשה'. ולכן, לרצועות התפלוין יש דין חמור של 'תשמישי קדשה'. הן הרבה יותר חשובות מכל שאר חפצי המצוה שנקראים 'תשמישי מצוה'.
 התפלוין הן 'אות' - סימן של התקשרות בין בני ישראל לאביהם שבשמים. יחזקאל הנביא מכנה את התפלוין בלשון 'פאר' - 'פארף חבוש עליך'. וה'פאר' הזה הוא לא דבר חיצוני. יש בתפלוין פי מיוחד - 'שפירי דגונון עלאין' - פי של גונון עליונים שרומז למדות הקדושות של 'חכמה' 'בינה' ו'דעת' שלפי הקבלה יש לכל אחד מהן צבע מיוחד: לבן, אדום, ירק, ושחר. וכל הצבעים הקדושים האלו מתגלים על ידי מצות התפלוין. והם הופכים לתכשיט מיוחד שעליו אומר הנביא - 'ישראל אשר בך אתפאר'.
 אין לנו השגה בכל הנסמרות הללו, אבל אנחנו מאמינים במה שכותב הזוהר שכל יהודי שפניח תפלוין זוכה להגיע לאותה דרגה גבוהה וטמירה. הוא זוכה לכל ההארות המיוחדות שהזוהר מרחיב עליהן.
 עלינו לזכר, שכאשר אנחנו עושים את מעשה הנחת התפלוין, אנו זוכים לפאר הכי גדול ויפה שיש בעולם.
 ישראל אשר בך אתפאר!

יום חמישי (ח"ב מג):

מדוע צועקים בקריאת שמע?

יש אנשים רבים שנמשכים לעסק בנסמרות. הם רוצים לכוון ולעשות 'יחודים' טמירים.
 הזוהר הקדוש מלמד אותנו שהיחוד הכי גדול וחשוב, הוא זה שאנחנו אומרים פעמים באהבה בכל יום. פרשת 'שמע ישראל'.
 את היחוד הזה, חייבים לעשות כל יום. אבל לא חייבים לדעת נסמרות! העקר לומר את המלים בכונה. ולכן גם אדם שלא זכה להבין את ההבדל

